

Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 277198

Openbaar

Verzonden aan de raad op:

22 JUL 2024

Onderwerp:

Beëindigen gemeentepolis (AV Frieso)

Kennisnemen van:

Het besluit van het college om de gemeentepolis (AV Frieso) vanaf 1 januari 2025 niet meer aan te bieden en inwoners actief te ondersteunen bij het afsluiten van een zorgverzekering op maat.

Beste raadsleden,

De gemeente biedt aan inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum een collectieve zorgverzekering (gemeentepolis) aan. Inwoners die aan deze inkomenseis voldoen komen in aanmerking voor deze zorgverzekering. De verzekering heeft een zeer uitgebreide dekking. De gemeente betaalt een deel van deze uitgebreide dekking en daarnaast een tegemoetkoming in de premie van het aanvullende pakket.

In 2022 heeft er een analyse plaatsgevonden van de gemeentepolis. Uit deze analyse zijn diverse kanttekeningen naar voren gekomen. Uiteindelijk is er in 2022 voor gekozen om de gemeentepolis nogmaals met een jaar te verlengen. Ook in 2024 is de gemeentepolis aangeboden.

Meerdere Friese gemeenten hebben aangegeven de gemeentepolis te evalueren en te overwegen om hiermee te stoppen. Recentelijk hebben de gemeente Heerenveen, Waadhoeke en de eilanden Terschelling en Vlieland het besluit genomen om de gemeentepolis niet meer aan te bieden.

Deze ontwikkelingen, en de analyse uit 2022, zijn voor het college aanleiding geweest om de gemeentepolis te heroverwegen. Het college heeft onlangs besloten de gemeentepolis per 1 januari 2025 niet meer aan te bieden en in te zetten op een zorgverzekering op maat. Met deze brief wil het college u informeren over de relevante overwegingen die hebben geleid tot dit besluit.

Heroverweging gemeentepolis*Wat is de gemeentepolis?*

De gemeentepolis is een basisverzekering van Zorgverzekeraar De Friesland met een combinatie van aanvullende pakketten: AV Extra, AV Tand Standaard en het speciale gemeentepakket. Per deelnemer betaalt de gemeente een vast bedrag per maand aan De

Friesland. Dit bedrag bestaat uit twee delen. Het gemeentelijk premiedeel en de gemeentelijke bijdrage. Deze laatste is een tegemoetkoming in de kosten van de aanvullende verzekering. Het gemeentelijk premiedeel zijn de kosten van de extra vergoedingen uit het speciale gemeentepakket. Alle inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum kunnen in aanmerking komen voor de regeling. Er geldt geen toets op vermogen.

Vorm waarin deze voorziening wordt verstrekt

De ondersteuning die geboden wordt door middel van de gemeentepolis betreft een vorm van categoriale bijzondere bijstand op grond van de Participatiewet. In tegenstelling tot individuele bijzondere bijstand kan er bij categoriale bijzondere bijstand een vergoeding worden verstrekt voor de kosten van een gemeentepolis of de premie daarvan, zonder dat wordt nagegaan of ten aanzien van die persoon de kosten van die verzekering ook daadwerkelijk noodzakelijk zijn of gemaakt zijn. Gesteld wordt dat een categoriale verstrekking niet-gebruik voorkomt, terwijl de uitvoeringslasten relatief beperkt zijn.

Analyse 2022

De aanleiding voor de analyse in 2022 was o.a. het geringe gebruik van de AV Frieso, landelijke ontwikkelingen betreffende afschaffing collectiviteitskortingen (waardoor premiestijging AV Frieso), het huidige brede marktaanbod van zorgverzekeringen, de samenwerkingsrelatie met De Friesland en de prijs-kwaliteit verhouding van de AV Frieso.

In de analyse is beoordeeld of de gemeentepolis, door die ontwikkelingen, nog aansluit op de oorspronkelijke doelstellingen.

De doelstellingen bij het invoeren van de gemeentepolis in 2005 waren:

- Mensen met een laag inkomen en hoge zorgkosten toegang bieden tot goede en betaalbare zorg;
- Laagdrempelig zorgkosten compenseren;
- Schuldenproblematiek en zorgmijding voorkomen;
- Beheersbaar houden van de kosten van de (individuele) bijzondere bijstand.

De belangrijkste uitkomsten van de analyse uit 2022, aangevuld met de kennis en ervaring van nu, zijn:

- De gemeentepolis kan voor sommige inwoners de meest passende zorgverzekering zijn. Inzicht in exacte aantallen hierover is niet te verkrijgen. De afname van de hoeveelheid zorg kan enkel op hoofdlijnen worden gedeeld met de gemeente;
- De gemeentepolis stimuleert niet de keuzevrijheid. Een door de gemeente aangeboden voorziening waar een financiële ondersteuning aan hangt wordt eerder gekozen dan een passende zorgverzekering. Inwoners weten hierdoor onvoldoende de reikwijdte van de gekozen verzekering.
- Er is een risico op oververzekering; In die gevallen is de gemeentepolis een (veel te) dure verzekering.
- Er is weinig invloed uit te oefenen op de kosten en de omvang van de verzekering.

Als er specifiek naar de doelstellingen van de invoering van de gemeentepolis in 2005 wordt gekeken kan er worden geconcludeerd dat deze doelstellingen niet (meer) exclusief te

bereiken zijn met het aanbieden van een gemeentepolis. Inmiddels is er een breed aanbod van zorgverzekeringen en aanvullende regelingen, wat in 2005 nog niet het geval was. Zorgverzekeraars maken weinig gebruik van het weigeren van de toelating tot een aanvullende verzekering (zgn. medische acceptatie). Aanvullende zorg is daarmee vrijwel altijd beschikbaar.

Door de invoering van vroegsignalering is het risico op olopende betalingsachterstanden bij de zorgverzekeraar minder aanwezig. Uit ervaringen van andere gemeenten (Emmen, Zwolle en Groningen) is duidelijk geworden dat de afschaffing van de gemeentepolis niet heeft geleid tot een sterke stijging van de kosten van individuele bijstand. Verder zijn de financiële voordelen van de gemeentepolis door het stopzetten van collectiviteitskortingen verder afgenomen.

Samenvatting voor- en nadelen van de gemeentepolis

De voor en nadelen van de gemeentepolis zijn geformuleerd op basis van de analyse van 2022 en nieuw verkregen inzichten n.a.v. overleg met de zorgverzekeraar (de Friesland), de Dienst NWF en gemeenten die eerder zijn gestopt met het aanbieden van de gemeentepolis.

Voordelen:

- Voor inwoners met een hoge zorgbehoefte is de gemeentepolis een goede verzekering met een uitgebreide dekking tegen een scherpe prijs (mede door de financiële bijdrage vanuit de gemeente).

Nadelen:

- De gemeentepolis is een dure verzekering. Door de uitgebreide dekking is de premie hoog. Dit wordt ook zo ervaren door de deelnemers. De maandelijks premie bedraagt € 202,15, waarop de gemeentelijke bijdrage van € 27,75 in mindering wordt gebracht. Dat betekent dat deelnemers maandelijks € 174,40 betalen. Met het aanbieden van de gemeentepolis door de gemeente wordt de eigen verantwoordelijkheid voor het afsluiten van een passende zorgverzekering niet gestimuleerd.
- De gemeentepolis is gericht op een grote groep mensen, maar niet iedereen heeft dezelfde zorg nodig. Dit betekent dat een deel van de deelnemende inwoners betaalt voor zorg die ze niet nodig hebben, en daarmee over verzekerd is.
- Bij inwoners met een bijstandsuitkering vindt een automatische doorbetaling van de premie plaats vanuit de uitkering, waarmee de premiebetaling wordt gewaarborgd. In de praktijk kan dit belemmerend werken als er een stap naar werk wordt gemaakt. Het financieel ontzorgen vanuit de bijstand kan ontmoedigend werken om te switchen van een uitkering naar een baan.

Uit de evaluatie is gebleken dat de gemeentepolis niet meer voldoet aan het oorspronkelijke doel van een goede passende zorgverzekering tegen zo laag mogelijke kosten. De gemeentepolis zal daarom niet meer worden aangeboden en er zal worden ingezet op het afsluiten van een zorgverzekering op maat.

Begeleiding bij het afsluiten van een zorgverzekering op maat

We vinden het belangrijk dat onze inwoners goed verzekerd zijn, passend bij hun individuele situatie, tegen zo laag mogelijke kosten. Er is niet één zorgverzekering die voor iedereen de beste keuze is. In 2022 is door het college besloten om de Poliswijzer aan te bieden voor alle

inwoners in Noardwest Fryslân. Polswijzer is een onafhankelijke vergelijkingssite (overzicht beste prijs- en kwaliteitsverhouding) en biedt gratis objectief advies aan de inwoners. Daarnaast is het mogelijk gratis telefonisch advies te winnen.

Naast de Polswijzer gaat de gemeente, in samenwerking met de Dienst NWF en Polswijzer haar inwoners actief informeren over deze verandering en ook begeleiden bij het afsluiten van een passende zorgverzekering. De ondersteuning en begeleiding wordt dichtbij de inwoners georganiseerd. Specifiek is er aandacht, in de uitvoering, voor de doelgroepen laaggeletterden, anderstaligen, statushouders en mensen met beperkte digitale vaardigheden. De Dienst NWF, Polswijzer.nl en het Gebiedsteam zullen bij het afsluiten van een passende zorgverzekering aan mensen met een laag inkomen één-op-één begeleiding en ondersteuning aanbieden. Vooraf zullen zij een training volgen verzorgd door Polswijzer.nl. Zij zijn toegankelijk en hebben een laagdrempelige aanpak, waardoor zij dicht bij de inwoners staan.

Financiële consequenties en aanvullende ondersteuning op maat

De gemeentepolis (AV Frieso) wordt uitgevoerd door De Dienst NWF. In de conceptbegroting 2025 van De Dienst NWF is voor de gemeente Harlingen een budget opgenomen van € 234.279. Bij beëindiging van de gemeentepolis valt dit budget vrij. We gaan onderzoeken op welke wijze de vrijgekomen middelen binnen het beleid bestaanszekerheid kunnen worden ingezet voor ondersteuning op maat. Te denken valt aan verbeteringen en aanpassing van bestaande minimaregelingen en individuele bijzondere bijstand in het kader van de visie op bestaanszekerheid. We zullen daarvoor met een voorstel komen na de zomervakantie.

Met vriendelijke groet,

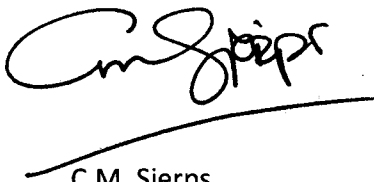
Burgemeester en wethouders van Harlingen,

de secretaris,

de burgemeester,

S.C. van Gent

C.M. Sjerps